

Zekâtı Zamana Yayararak Geciktirip Vermem Câiz midir?

Allâme Abdullah b. Muhammed el-Humeyd rahimehullah'a soruldu:Soru: Zekât verme vakti geldiğinde zekâtı Ramazan'ın on altıncı günü vermeye başlıyorum. Zekâtı vermem haccın sonrasına kadar devam ediyor. Bunu da zekâtı hakedenleri ve -benimle- akrabalık derecelerini araştırdığım için yapıyorum. Bunun hükmü nedir?

Sonra yine ben ara sıra bazı şeylerin zekâtını üzerinden bir sene geçmeden önce veriyorum. Bunun hükmü nedir?

Cevap: Böyle yapılmamalı. Bilakis zekâtın vakti geldiğinde bir an önce verilmesi gerekir. Çünkü zekât fakirlerin hakkıdır. Bu kadar uzun vakit bekleyerek onların haklarını vermeyi geciktirmemelisin. Dediğin bu süre takriben üç buçuk ay yapmaktadır. Böyle yapma! İnsanlara haklarını bir an önce vermelisin.

Zekât Allah'ın malın üzerine fakir için vâcip kıldığı bir haktır. Bundan dolayı zekâtı vermeyi geciktirmen câiz olmaz.

Bir an önce muhtaç bir fakir bulup zekâtını vermelisin. Eğer bulduğun fakirin muhtaçlığı hususunda hataya düşersen (yani bulduğun fakir muhtaç değilse) Allah bu konuda sana müsâmaaha eder. Bu durumda zekâtın da geçerli olur.

Eğer akrabalarında muhtaç kimseler varsa onlar zekâtında daha hak sahibi olurlar. Eğer kişinin zakâta muhtaç olup olmadığını bilmiyorsan zekâtı ona ver. Ancak eğer zekata ehil olmadığını/dînen zengin olduğunu zannediyorsan bunun zekât olduğunu ona bildirmeden zekâtı ona verme.

Mesela eğer sana birisi gelir ve "ben muhtacım" derse ona de ki: "Ey kardeşim eğer muhtaç değilsen/zenginsen bu zekât sana helâl olmaz. Ancak eğer muhtaçsan/fakirsen onu dilediğin gibi al." Bu sözünün üzerine "ben muhtacım/fakirim" derse ona zekâtı ver. Böylece sorumluluktan kurtulursun. Yapılması gereken budur. Zekâtı vermeyi geciktirmen yapmaman gereken bir şeydir. Zekâtı hak sahiplerine vermek için acele etmen gerekir.

el-Fetâvâ ve'd-Durûs (425)